

Piscicultura în pericol

Raiul peștelui și viziunea falimentului

România deține 25% din suprafața amenajată pentru piscicultură din Uniunea Europeană. Însă, cu toate că în 1988 producea 55.000 de tone de pește de consum doar în piscicultură, în prezent producția internă a României a ajuns la 12.500 de tone de pește în piscicultură, 3.500 de tone - din pescuit comercial în apele interioare și 8.000 de tone din pescuitul la Marea Neagră.

Recurs la memorie

Mai aproape de noi, atât ca locație, cât și ca evantai de probleme destul de greu de soluționat, se află Ferma piscicolă Cefa, amplasată pe raza comunei Cefa - Bihor, pescărie care și-a schimbat denumirea, pe parcursul anilor, din 1991 devenind SC Pro Acva SA Cefa, titlatură cu care s-a privatizat, în anul 2002. În prezent, unitatea piscicolă și-a păstrat două caracteristici de marcă: este cea mai veche din Ardeal, dar și cea mai mare. Primul heleșteu datează din anul 1905 și cu o suprafață a luciului de apă de aproximativ 150 hectare, ca urmare a construirii Canalului Colector (1982 - 1899) ce a putut asigura volumul de apă necesar creșterii peștilor. Amenajarea crescătoriei piscicole Cefa s-a întins pe o perioadă lungă de timp, ultimele heleștee fiind construite abia prin anii 1940-1942. În perioada 1962 - 1963 au fost alocate fonduri pentru investiții care au permis refacerea și extinderea crescătoriei, ajungându-se la 630 ha. În perioada 1986 - 1989, prin lucrări de refacere, au intrat în circuitul productiv 100 de hectare de insule invadate de stuf și papură. Zona asigură condiții favorabile pentru un număr foarte mare de păsări protejate pe plan european și mondial.

Pornind de la aceste considerente, în anul 2006 a fost înființat Parcul Natural Cefa, întins pe o suprafață de 5002 hectare, incluzând și Pădurea Rădvani. Revenind la Pro Acva, principala activitate a fermei este creșterea și comercializarea peștelui, amenajarea piscicolă fiind concepută ca o amenajare sistematică complexă, pentru creșterea intensivă a peștelui, care cuprinde în structură toate tipurile de heleștee pentru reproducerea, predezvoltarea, creșterea, depozitarea și iernarea peștelui. Sursa de alimentare cu apă este efectuată prin pompare din canalul colector. Organizarea societății pe ferme de producție este următoarea: Ferma Cefa - Comuna Cefa nr 420; Ferma Homorog - Comuna Mădăras; Ferma Rădvani - comuna Mădăras; ferma Tămașda - comuna Avram Iancu; Ferma Vegetală - comuna Mădăras; Ferma Sturioni - comuna Cefa; restaurant Pescaresc - Comuna Cefa; Sector Agreement - comuna Cefa. Din cele de mai sus, ferma vegetală urmează să fie

pusă în vânzare, iar restaurantul pescăresc - și-a închis porțile în anul 2016. Și, cum se spune, nici celelalte din listă nu se simt prea bine... Motivul, sau mai bine spus motivele - sunt multe și „grele”.

Directivă pentru mediu

Potrivit prevederilor art. 2 din Directiva 79/409/CEE (și, ulterior, din Directiva 2009/147/EC) „Statele membre iau măsurile necesare pentru a menține populația speciilor menționate la articolul 1 (tuturor speciilor de păsări care se găsesc în stare sălbatică pe teritoriul european al statelor membre) la un nivel care să îndeplinească condițiile ecologice, științifice și culturale, ținând seamă și de condițiile economice și de recreere sau pentru a adapta populația acestor specii la nivelul respectiv”. Însă, creșterea efectivelor populațiilor unor specii, mai ales al celor ihtiofage, schimbările climatice survenite în ultimele decenii au făcut ca specii de păsări inexistente, sau slab reprezentate în amenajările piscicole din România, să devină o adevărată amenințare pentru viabilitatea economică a activității de piscicultură. Și fiind la subiect, trebuie amintită apariția semnificativă a cormoranilor în zona interioară a României, problemă semnalată, de altfel, la nivel de țară, de vreo 20 - 25 de ani. Și, desigur, una semnalată și de directorul general al Pro Acva, dl. Nicolae Nistor, ultimul semnal fiind dat anul trecut, prin adresa înregistrată la APM Bihor sub numărul 2602/12 februarie 2018: „Subscrisa SC PRO ACVA SA cu sediul în com. Cefa nr. 42, județul Bihor, vă aducem la cunoștință că SC PRO ACVA SA are ca obiect de activitate acvacultura în ape dulci. Această activitate se desfășoară la ferma piscicolă Cefa, ferma piscicolă Homorog și ferma piscicolă Tămașda.

Ferma piscicolă Cefa, conform licenței de acvacultura nr 0025/26.03.2012 exploatează o suprafață de 636,60 ha crescătorie și o suprafață de 110 ha pepinieră, conform licenței de acvacultura nr. 0026 din 26 martie 2012, suprafețe care se găsesc în Situl Natura 2000 Parcul Natural Cefa ROSCI 0025 ROSPA 0097 Pescaria Cefa. Ferma piscicolă Homorog, conform licenței de acvacultură nr. 024 din 09.12.2009, exploatează o suprafață de 3,58 ha crescătorie și o suprafață de 111,5 ha pepinieră conform licenței de acvacultură numărul 0407 din 16.09.2010, situată în situl Natura 2000, ROSPA 0097.

Ferma Piscicolă Tămașda, conform licenței de acvacultură numărul nr.0028/26.03.2012, exploatează o suprafață de 3,58 ha crescătorie și o suprafață de 39,82 ha pepinieră, suprafață care se află în situl Natura 2000 ROSPA 0015, Câmpia Crișul Alb și Crișul

Negru...” Conform unei situații întocmite de firma semnatară a Adresei mai sus menționate, populația de cormorani era, la acea dată, de 1.321 de exemplare care consumau zilnic între 1 - 1,5 kg pește, acest lucru însemnând peste o tonă pe zi doar de la ferma Cefa, fără a ține cont și de celelalte specii de păsări ihtiofage. Aceeași situație a fost constatată și la celelalte două ferme - Homorog și Tămașda - paguba fiind de 40.000 lei/zi, adică circa 3.000 - 4.000 kg pește/zi. Reprezentantul firmei Pro Acva cerea la acea dată inventarierea păsărilor și evaluarea pagubelor produse societății, respective studierea posibilității de a acordare de despăgubiri societății. A trecut însă un an și nu s-a întâmplat nimic. Desigur, se pot găsi motive - legislația internă stufoasă, directiva europeană etc. etc, legea vânătorii care nu permite...

„Noi avem multe restricții, suntem în Parcul Natural, însă ar trebui să fim sprijiniți de stat. Există, de altfel, și o Agenție Națională de Acvacultură. Nu am auzit de strategii. Și nici de sprijin. În schimb curg controalele - dacă am licență, dacă respect legislația. Noi lucrăm ca acum 100 de ani, facem acvacultură tradițională, intrăm în baltă, tragem plasa. Nimic nu este automatizat, nici nu am avea voie. Știți când am tras primele semnale legate de greutățile cu care ne confruntăm? Acum 10 ani, la emisiunea Viața Satului de la TVR 1. Am explicat, anul trecut, situația inclusiv reprezentanților Ministerului Mediului. Da, înțelegem că sunt arii naturale protejate, dar noi, fermierii aceștia din acvacultură, care am investit, care avem credite pentru afacere, pe noi cine ne protejează? Nimeni. Muncim și constatăm pe an ce trece că profitul e din ce în ce mai mic, reducem numărul salariaților, până se va ajunge la STOP!, închidem porțile! În situația în care nu se iau măsuri pentru reducerea pagubelor produse de păsările ihtiofage sau societatea nu este despăgubită pentru aceste pagube, heleșteele vor rămâne pe uscat și se va pro-

„Se lucrează...”

La finele săptămânii trecute, reprezentanții Ministerului Apelor și Pădurilor anunțau că „se lucrează la modificarea Legii vânătorii, astfel încât să poată fi vânați cormoranii, pentru ca problema să poată fi controlată fără afectarea creșterii peștilor în luciul de apă din România”. O măsură binevenită. Si, sperăm, luată cât de grabnic. Căci abandonarea practicării pisciculturii duce la dispariția speciilor specifice ecosistemelor acvatice și, în consecință, la pierdere biodiversității în regiune. Datele statistice arată că România importă anual

duce un dezechilibru ecologic în siturile amintite” - ne spune dl. Nicolae Nistor.

Acvacultura și biodiversitatea

Dezbaterile pe tema cormoranilor constituie un subiect sensibil în România de mulți ani, datorită legislației de protecție a acestor păsări, dar au rămas fără ecou până recent, când ministrul agriculturii și dezvoltării rurale, Petre Daea, a atras atenția în Comisia de Pescuit a Parlamentului European atât asupra nivelului extrem de ridicat a populațiilor de cormorani în România, cât și a pagubelor pe care aceste păsări ihtiofage protejate le fac fermierilor din acvacultura românească. Reacția unei părți a presei nu a fost deloc una constructivă, legată de soarta acvaculturii românești, ci una de minimalizare a intervenției ministrului MADR. Uitănd, se vede treaba, că fermele de acvacultură produc valori de mediu, contribuind la menținerea și consolidarea biodiversității acvatice. Toate realizate, însă, pe cheltuiala fermierilor români, fără a se acorda compensa-

ții financiare pentru pierderile suferite. În aceste condiții, bună parte dintre producătorii din acvacultura românească se văd constrânși să renunțe, treptat, la activitatea de acvacultură și să se îndrepte spre producția agricolă în incintele de acvacultură. Sau, mai grav, să renunțe cu totul la această activitate, trecând la creșterea în ferme a animalelor unde se acordă subvenții. Noul buget pe termen lung al UE, care parte din cadrul financiar multianual pentru 2021-2027 și care va intra în vigoare la 1 ianuarie 2021, va cofinanța proiecte în paralel cu instrumentele de finanțare naționale, iar statele membre își vor elabora programele operaționale naționale, specificând în ce mod intenționează să cheltuiască fondurile.

După obținerea aprobării din partea Comisiei, autoritățile naționale vor decide ce proiecte doresc să sprijine. Sună bine, nu-i așa? Cu teoria, în general - se stă bine. Practica ne omoară!

■ Doina ARONESCU-NEAGOE

onării atente a acestui sector care trage din greu. Cât mai poate. Până nu va mai putea și, atunci, fondurile nu vor mai conta. Sistemul de compensații acordat fermierilor nu va putea acoperi paguba reală a fermierilor piscicoli, însă coroborat cu un plan de management al populației de cormorani, va încuraja fermierii să mențină moștenirea valorii patrimoniale a peisajului. Căci importanța biodiversității pentru societate trebuie să fie recunoscută de societate și finanțată de către societate, nu doar de către fermierii piscicoli.